

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 3 lutego 2021 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 97/7/WE – Artykuł 9 – Dyrektywa 2011/83/UE – Artykuł 27 – Dyrektywa 2005/29/WE – Artykuł 5 ust. 5 – Załącznik I pkt 29 – Nieuczciwe praktyki handlowe – Pojęcie „dostawy niezamówionej” – Dystrybucja wody pitnej

W sprawie C-922/19

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Hoge Raad der Nederlanden (sąd najwyższy Niderlandów) postanowieniem z dnia 13 grudnia 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 17 grudnia 2019 r., w postępowaniu:

Stichting Waternet

przeciwko

MG,

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: L. Bay Larsen, prezes izby, C. Toader (sprawozdawczyni) i M. Safjan, sędziowie,

rzecznik generalny: G. Pitruzzella,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Stichting Waternet – F.E. Vermeulen i F.H. Oosterloo, advocaten,
- w imieniu MG – R.K. van der Brugge, advocaat,
- w imieniu rządu niderlandzkiego – M.K. Bulterman i C.S. Schillemans, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu czeskiego – M. Smolek, J. Vláčil i S. Šindelková, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu austriackiego – A. Posch, w charakterze pełnomocnika,

* Język postępowania: niderlandzki.

– w imieniu Komisji Europejskiej – N. Ruiz Garcí, M. van Beek i C. Valero, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 9 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 97/7/WE z dnia 20 maja 1997 r. w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość (Dz.U. 1997, L 144, s. 19), art. 27 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/44/WE oraz uchylającą dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 97/7/WE (Dz.U. 2011, L 304, s. 64) oraz art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/29/WE z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającej dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych) (Dz.U. 2005, L 149, s. 22).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Stichting Waternet, przedsiębiorstwem dostarczającym wodę, a MG, konsumentem, w przedmiocie powództwa o zapłatę faktur za zużycie wody pitnej dostarczonej przez to przedsiębiorstwo.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 97/7

- 3 Zgodnie z motywem 16 dyrektywy 97/7:

„Nie można zezwolić na stosowanie techniki promocyjnej polegającej na odpłatnym wysyłaniu produktu lub świadczeniu usługi bez uprzedniego żądania lub wyraźnej zgody ze strony konsumenta, chyba że chodzi o dostawę lub usługę zastępczą”.

- 4 Zgodnie z art. 9 tej dyrektywy, zatytułowanym „Dostawa niezamówiona”:

„Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby:

- zakazać dostarczania lub świadczenia konsumentowi towarów lub usług uprzednio przez niego niezamówionych, w przypadku gdy za dostawę lub świadczenie żądana jest zapłata,
- w przypadku niezamówionej dostawy lub świadczenia uwolnić konsumenta od świadczeń wzajemnych, brak odpowiedzi nie może zostać uznany za zgodę”.

Dyrektywa 2011/83

5 Motywy 14 i 60 dyrektywy 2011/83 stanowią:

„(14) Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na prawo krajowe w dziedzinie prawa umów w odniesieniu do tych aspektów prawa umów, które nie są przez nią uregulowane. Dlatego też niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać prawa krajowego regulującego na przykład zawieranie lub ważność umowy (na przykład w przypadku braku zgodnych oświadczeń woli). [...]

[...]

(60) Ponieważ praktyka niezamówionych świadczeń, polegająca na dostarczaniu konsumentom niezamówionych towarów lub świadczeniu na ich rzecz niezamówionych usług, jest zakazana na mocy [dyrektywy 2005/29], lecz nie przewidziano w niej umownych środków ochrony, konieczne jest wprowadzenie w niniejszej dyrektywie umownych środków ochrony zwalniających konsumenta z obowiązku jakiegokolwiek zapłaty z tytułu dostarczania takich niezamówionych towarów lub świadczenia takich niezamówionych usług”.

6 Artykuł 3 tej dyrektywy, zatytułowany „Zakres stosowania”, przewiduje w ust. 5:

„Niniejsza dyrektywa nie może wpływać na krajowe ogólne prawo umów, między innymi, na przepisy dotyczące ważności, zawierania lub skutków umowy, w zakresie, w jakim aspekty ogólnego prawa umów nie są regulowane w niniejszej dyrektywie”.

7 Artykuł 27 tej dyrektywy, zatytułowany „Niezamówione świadczenia”, stanowi:

„Konsument jest zwolniony z obowiązku jakiegokolwiek zapłaty w przypadkach niezamówionego dostarczania towarów, wody, gazu, energii elektrycznej, dostarczania centralnego ogrzewania lub dostarczania treści cyfrowych, lub niezamówionego świadczenia usług, zakazanych na mocy art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy [2005/29]. W takich przypadkach brak odpowiedzi konsumenta na takie niezamówione dostarczanie towarów lub takie niezamówione świadczenie usług nie stanowi zgody”.

8 Akapit pierwszy artykułu 31 tej samej dyrektywy, zatytułowanego „Przepisy uchylające”, ma następujące brzmienie:

„Z dniem 13 czerwca 2014 r. traci moc dyrektywa [97/7]”.

Dyrektywa 2005/29

9 Zgodnie z motywami 6, 16–18 i 23 dyrektywy 2005/29:

„(6) Niniejsza dyrektywa zbliża zatem przepisy prawne państw członkowskich w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych, w tym nieuczciwej reklamy, które bezpośrednio wyrządzają szkodę interesom gospodarczym konsumentów, a tym samym szkodzą pośrednio interesom gospodarczym konkurentów działających zgodnie z prawem. [...]

[...]

(16) Przepisy dotyczące agresywnych praktyk handlowych powinny obejmować takie praktyki, które w istotny sposób ograniczają swobodę wyboru konsumentów. Należą do nich praktyki posługujące się nękaniami, przymusem, w tym z użyciem siły fizycznej, lub bezprawnym naciskiem.

(17) W celu zapewnienia większej pewności prawnej wskazane jest zidentyfikowanie tych praktyk handlowych, które są nieuczciwe w każdych okolicznościach. W związku z tym załącznik I zawiera pełen wykaz tego typu praktyk. Są to jedyne praktyki handlowe, które można uznać za nieuczciwe bez konieczności oceny konkretnego przypadku w świetle przepisów art. 5–9. Wykaz ten może być zmodyfikowany wyłącznie poprzez poddanie niniejszej dyrektywy przeglądowi [zmianie].

(18) [...] Zgodnie z zasadą proporcjonalności oraz w celu umożliwienia skutecznego stosowania środków ochrony zawartych w niniejszej dyrektywie, za punkt odniesienia uznaje ona przeciętnego konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany oraz dostatecznie uważny i ostrożny, z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych i językowych, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości, jednak zawiera ona również przepisy mające na celu zapobieganie wykorzystywaniu konsumentów, których cechy czynią ich szczególnie podatnymi na nieuczciwe praktyki handlowe. [...]

[...]

(23) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie wyeliminowanie barier dla funkcjonowania rynku wewnętrznego w postaci przepisów prawa krajowego w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych oraz zapewnienie wysokiego wspólnego poziomu ochrony konsumentów poprzez zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, a zatem możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie [Unii], [Unia] może podjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości ustanowioną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów”.

10 Artykuł 3 tej dyrektywy, zatytułowany „Zakres zastosowania”, przewiduje:

„1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do nieuczciwych praktyk handlowych w rozumieniu art. 5, stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów przed zawarciem transakcji handlowej dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania oraz po jej zawarciu.

2. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla przepisów prawa zobowiązań umownych, w szczególności dla postanowień dotyczących ważności, zawierania lub skutków umowy.

[...]”.

11 Artykuł 5 ust. 1 i 5 wspomnianej dyrektywy stanowi:

„1. Nieuczciwe praktyki handlowe są zabronione.

[...]

5. Załącznik I zawiera wykaz praktyk handlowych, które uznaje się za nieuczciwe w każdych okolicznościach. Wykaz ten obowiązuje jednolicie we wszystkich państwach członkowskich i może zostać zmodyfikowany wyłącznie poprzez zmianę dyrektywy”.

12 Zgodnie z brzmieniem art. 8 dyrektywy 2005/29, zatytułowanym „Agresywne praktyki handlowe”:

„Praktykę handlową uznaje się za agresywną, jeżeli w konkretnym przypadku, biorąc pod uwagę wszystkie jej cechy i okoliczności, poprzez nękanie, przymus, w tym z użyciem siły fizycznej, lub bezprawny nacisk, w znaczny sposób ogranicza ona lub może ograniczyć swobodę wyboru przeciętnego konsumenta lub jego zachowanie względem produktu i tym samym powoduje lub może spowodować podjęcie przez niego decyzji dotyczącej transakcji, której inaczej by nie podjął”.

13 Artykuł 9 tej dyrektywy przewiduje:

„Przy ustalaniu, czy w ramach praktyki handlowej stosuje się nękanie, przymus, w tym z użyciem siły fizycznej, lub bezprawny nacisk, uwzględnia się:

- a) ich czas, miejsce, rodzaj i uporczywość;
- b) użycie gróźb lub obraźliwych sformułowań bądź sposobów zachowania;
- c) wykorzystanie przez przedsiębiorcę konkretnego nieszczęścia [nieszczęśliwego zdarzenia] lub konkretnych okoliczności na tyle poważnych, że ograniczają one zdolność konsumenta do oceny, czego przedsiębiorca jest świadomy, w celu wpłynięcia na decyzję konsumenta względem produktu;
- d) uciążliwe lub niewspółmierne bariery pozaumowne, które przedsiębiorca wykorzystuje, aby przeszkodzić konsumentowi w wykonaniu jego praw umownych, w tym prawa do wypowiedzenia umowy lub do rezygnacji na rzecz innego produktu lub przedsiębiorcy;
- e) groźby podjęcia działania niezgodnego z prawem”.

14 Punkt 29 załącznika I zatytułowanego „Praktyki handlowe uznawane za nieuczciwe w każdych okolicznościach”, znajdujący się w części zatytułowanej „Agresywne praktyki handlowe”, brzmi następująco:

„Żądanie natychmiastowej lub odroczonej zapłaty za produkty bądź zwrotu lub przechowania produktów, które zostały dostarczone przez przedsiębiorcę, ale nie zostały zamówione przez konsumenta (dostawa niezamówiona), z wyjątkiem sytuacji, gdy produkt jest produktem zastępczym dostarczonym zgodnie z art. 7 ust. 3 dyrektywy [97/7]”.

Prawo krajowe

BW

15 Burgerlijk Wetboek (kodeks cywilny, zwany dalej „BW”) w brzmieniu obowiązującym do dnia 12 czerwca 2014 r. stanowi w art. 7:7 ust. 2, że zakazane jest wysyłanie do osoby fizycznej nieprowadzącej działalności zawodowej lub handlowej towaru, którego nie zamówiła i wymaganie zapłaty ceny, zwrotu tego towaru lub jego przechowania. W przypadku gdy taki towar został jednak wysłany, stosuje się odpowiednio art. 7:7 ust. 1 BW w brzmieniu obowiązującym do dnia 12 czerwca 2014 r., dotyczący prawa do nieodpłatnego przechowywania mienia.

16 Artykuł 7:7 ust. 2 BW w brzmieniu mającym zastosowanie od dnia 13 czerwca 2014 r. przewiduje, że po stronie osoby fizycznej, która działa w celach niezwiązanych z jej działalnością handlową lub zawodową, nie powstaje żadne zobowiązanie do zapłaty w przypadku niezamówionego dostarczenia towaru, produktu finansowego, wody, gazu, energii elektrycznej, energii cieplnej lub treści cyfrowych,

które nie są dostarczane na nośniku materialnym, niezależnie od tego, czy treść cyfrowa jest możliwa do wyodrębnienia, czy też możliwe jest dokonanie faktycznej kontroli owej treści lub niezamówionego świadczenia w rozumieniu art. 193i lit. f) księgi 6 BW w brzmieniu mającym zastosowanie od dnia 13 czerwca 2014 r. W takim przypadku niezamówionej dostawy lub niezamówionego świadczenia brak odpowiedzi ze strony osoby fizycznej nieprowadzącej działalności zawodowej lub handlowej nie jest równoznaczny z akceptacją. W przypadku gdy taki towar został jednak wysłany, stosuje się odpowiednio art. 7:7 ust. 1 BW w brzmieniu mającym zastosowanie od dnia 13 czerwca 2014 r., dotyczący prawa do nieodpłatnego przechowywania mienia. Ten ostatni przepis stosuje się niezależnie od tego, czy nadawca jest reprezentowany przez przedstawiciela.

Ustawa o wodzie pitnej

17 Artykuł 3 Wet houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening (Drinkwaterwet) (ustawy ustanawiającej nowe przepisy dotyczące produkcji i dystrybucji wody pitnej oraz zaopatrzenia ludności w wodę pitną) z dnia 18 lipca 2009 r. (Stb. 2009, n° 370, zwanej dalej „ustawą o wodzie pitnej”) stanowi, że w ramach obowiązku adekwatnego i trwałego zaopatrzenia ludności w wodę na przypisanym mu obszarze dystrybucji na odpowiedzialnym za dany obszar właścicielu przedsiębiorstwa zobowiązanego do dostawy wody pitnej spoczywa, zgodnie z art. 8 owej ustawy, obowiązek dostarczania wody pitnej na tym obszarze.

18 Zgodnie z brzmieniem art. 5 tej ustawy właściwy minister określa dla każdego przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną obszar dystrybucji, w którym jego właściciel jest odpowiedzialny i zgodnie z art. 8 tej ustawy zobowiązany do dostarczania wody pitnej.

19 Artykuł 8 ustawy o wodzie pitnej ma następujące brzmienie:

„1. Właściciel przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną jest zobowiązany, w obrębie przydzielonego mu obszaru dystrybucji, do oferowania przyłączenia każdego, kto zwróci się o to, do zarządzanej przez niego sieci dystrybucyjnej.

2. Właściciel przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną jest również zobowiązany, w obrębie przydzielonego mu obszaru dystrybucji, do oferowania dostawy wody za pośrednictwem sieci wodociągowej, którą zarządza na rzecz każdego, kto o to się zwróci.

3. Właściciel przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną stosuje rozsądne, przejrzyste i niedyskryminacyjne warunki.

[...]”.

20 Artykuł 9 ust. 1 tej ustawy przewiduje, że właściciel przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną prowadzi politykę mającą na celu zapobieżenie przerwaniu zaopatrzenia w wodę drobnych odbiorców. Zgodnie z art. 9 ust. 2 wspomnianej ustawy właściwy minister określa warunki związane z przerwaniem zaopatrzenia w wodę drobnych odbiorców oraz środki zapobiegawcze mające na celu uniknięcie w miarę możliwości przerwania zaopatrzenia w wodę tej kategorii odbiorców.

21 Zgodnie z art. 11 ustawy o wodzie pitnej właściciel przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną stosuje taryfy mające pokryć poniesione koszty, transparentne i niedyskryminujące.

22 Artykuł 12 tej ustawy stanowi:

„1. Budżet przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną określa sposób, w jaki wliczane są do taryfy różne koszty, w tym maksymalne kwoty, jakie mogą zostać zafakturowane.

2. Przed dniem 1 października każdego roku właściciel przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną przekazuje [właściwemu] ministrowi sprawozdanie dotyczące kosztów – w szczególności kosztów stałych – odzwierciedlonych w poprzednim roku kalendarzowym w taryfach za zaopatrzenie w wodę i wyniki eksploatacyjne dla danego roku. Do sprawozdania dołącza się wolną od zastrzeżeń opinię biegłego rewidenta. Minister przekazuje wspomniane sprawozdanie dwóm izbom [Staten-Generaal (parlamentu)] przed końcem roku kalendarzowego.

3. Jeżeli ze sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, wynika, że wyniki eksploatacyjne są wyższe niż koszty stałe ustalone dla danego roku na podstawie art. 11 ust. 2, właściciel przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną zapewni, aby przekroczenie zostało skompensowane w taryfach obowiązujących w następnym roku kalendarzowym”.

23 Artykuł 13 wspomnianej ustawy stanowi:

„1. W interesie zaopatrzenia ludności w wodę inne warunki zaopatrzenia są określane w drodze ogólnej decyzji administracyjnej lub na jej podstawie w odniesieniu do:

- a. kosztów leżących u podstaw taryfy, o której mowa w art. 11;
- b. elementów i metody obliczania taryf, o których mowa w art. 12.

2. Jeżeli nie są spełnione przesłanki przepisów art. 11 lub art. 12, lub warunki, o których mowa w ust. 1, [właściwy] minister może wydać zalecenie wobec właściciela przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną. Zalecenie podaje powody, dla których nie zostały spełnione przesłanki przepisów art. 11 lub art. 12, lub warunki, o których mowa, oraz określa modyfikacje taryf wymagane dla celów ich spełnienia. Zalecenie wskazuje termin na jego wykonanie”.

Rozporządzenie w sprawie polityki odłączania drobnych odbiorców wody pitnej

24 Zgodnie z brzmieniem art. 2 Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu nr. IENM/BSK-2012/14677, houdende regels met betrekking tot het afsluiten van kleinverbruikers van drinkwater (Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van drinkwater) (rozporządzenia sekretarza stanu ds. infrastruktury i środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. nr IENM/BSK-2012/14677 ustanawiającego zasady dotyczące odłączania drobnych odbiorców wody pitnej) (rozporządzenia w sprawie polityki odłączania drobnych odbiorców wody pitnej) (Stcrt. 2012, nr 7964):

„Właściciel przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną nie może przerwać dostaw dla drobnych odbiorców wody z powodu braku dokonania przez nich płatności przed zastosowaniem procedury opisanej w art. 3 i 4”.

25 Artykuł 3 tego rozporządzenia, zatytułowany „Upomnienie”, stanowi, co następuje:

„1. W przypadku gdy drobny odbiorca nie odpowie na pierwsze żądanie zapłaty przez przedsiębiorstwo dostarczające wodę pitną w wyznaczonym terminie, owo przedsiębiorstwo jest zobowiązane do wystosowania względem drobnego odbiorcy przynajmniej jednego pisemnego upomnienia w tej kwestii.

2. W wyżej wymienionym wezwaniu pisemnym przedsiębiorstwo dostarczające wodę pitną:

- a. przypomina drobnemu odbiorcy o możliwościach uzyskania doradztwa w zakresie zarządzania długami;

- b. za pisemną zgodą drobnego odbiorcy proponuje podanie jego danych kontaktowych, numeru klienta oraz informacji o kwocie długu do organu właściwego w zakresie doradztwa w zakresie zarządzania długami, chyba że drobny odbiorca nie jest osobą fizyczną; oraz
- c. wskazuje, że drobny odbiorca nie może być pozbawiony wody, jeżeli przedstawi zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 6 lit. d), bez uszczerbku dla okoliczności określonych w lit. a)–c) tego artykułu”.

26 Artykuł 4 tego rozporządzenia stanowi:

„Właściciel przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną stara się nawiązać kontakt z drobnym odbiorcą w celu zwrócenia jego uwagi na możliwości uniknięcia opóźnień w płatnościach, położenia kresu opóźnieniom w płatnościach oraz uzyskania potwierdzenia udzielenia zgody lub jej braku w rozumieniu art. 3 ust. 2 lit. b)”.

Zarządzenie w sprawie wody pitnej i rozporządzenie w sprawie wody pitnej

- 27 Besluit houdende bepalingen inzake de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening (Drinkwaterbesluit) (zarządzenie w sprawie przepisów dotyczących produkcji i dystrybucji wody pitnej oraz zaopatrzenia ludności w wodę pitną) (zwane dalej „zarządzeniem w sprawie wody pitnej”) z dnia 23 maja 2011 r. (Stb. 2011, s. 293), przyjęte na podstawie ustawy o wodzie pitnej, oraz Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, nr. BJZ2011046947, houdende nadere regels met betrekking tot enige onderwerpen inzake de voorziening van drinkwater, warm tapwater en huishoudwater (Drinkwaterregeling) (rozporządzenie sekretarza stanu ds. infrastruktury i środowiska z dnia 14 czerwca 2011 r. nr BJZ2011046947 ustanawiające szczegółowe zasady dotyczące niektórych aspektów zaopatrzenia w wodę pitną, ciepłą wodę użytkową oraz wodę dla gospodarstw domowych) (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie wody pitnej”) z dnia 14 czerwca 2011 r. (Stcrt. 2011, s. 10842) zawierają szczegółowe przepisy regulujące sposób kalkulowania kosztów oraz precyzuje, jakie koszty mogą zostać odzwierciedlone w cenie i w jaki sposób. Właściwy minister czuwa nad przestrzeganiem tych przepisów. Przedsiębiorstwo dostarczające wodę pitną publikuje corocznie cennik dostawy wody w następnym roku kalendarzowym i określa jednocześnie sposób, w jaki ceny te są obliczane na podstawie kosztów.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 28 Stichting Waternet jest przedsiębiorstwem dostarczającym wodę pitną, odpowiedzialnym na zasadzie wyłączności za dostawę wody pitnej w gminie Amsterdam (Niderlandy), w której położone jest mieszkanie zamieszkiwane przez MG od września 2012 r.
- 29 MG nie poinformował Stichting Waternet o swojej przeprowadzce i fakcie zamieszkania jako nowy lokator w owym mieszkaniu. Poprzedni lokator nie zgłosił z kolei swojej wyprowadzki i kontynuował opłacanie faktur za dostawę wody do owego mieszkania do dnia 1 stycznia 2014 r. W dniu 12 listopada 2014 r. Stichting Waternet wystosował do MG tzw. list powitalny i począwszy od dnia 18 listopada 2014 r. wysyłało mu faktury za dostawę wody pitnej za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. MG nie opłacił żadnej faktury za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 18 listopada 2016 r.
- 30 Stichting Waternet wytoczył zatem przed kantonrechter (sądem pierwszej instancji w składzie jednoosobowym, Niderlandy) powództwo przeciwko MG, żądając zasądzenia od niego zapłaty kwoty 283,79 EUR oraz odsetek ustawowych i kosztów, a także, tytułem żądania ewentualnego, wydania pozwolenia na odcięcie tego mieszkania od wody. Sąd ten oddalił żądanie zapłaty wniesione przez Stichting Waternet, uznając, że dostawa wody pitnej stanowi „dostawę niezamówioną” w rozumieniu art. 7:7 ust. 2 BW w brzmieniu mającym zastosowanie od dnia 13 czerwca 2014 r. Sąd ów uwzględnił

natomiast żądanie ewentualne, pod warunkiem że MG nie zadeklaruje wyraźnie w ciągu 14 dni od doręczenia mu orzeczenia zamiaru otrzymywania zaopatrzenia w wodę. MG zawarł umowę o dostawę wody ze Stichting Waternet w dniu 18 listopada 2016 r.

- 31 Stichting Waternet wniósł apelację od wyroku kantonrechter (sądu pierwszej instancji w składzie jednoosobowym) do Gerechtshof Amsterdam (sądu apelacyjnego w Amsterdamie, Niderlandy), który oddalił ją ze względu na to, że w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 18 listopada 2016 r. stron postępowania głównego nie łączyła umowa o dostawę wody, że dostawa wody w tym okresie stanowiła „dostawę niezamówioną” w rozumieniu art. 7:7 ust. 2 BW w brzmieniu mającym zastosowanie od dnia 13 czerwca 2014 r. i że fakt, iż MG konsumował wodę, nie może prowadzić do innego wniosku.
- 32 Stichting Waternet wniósł zatem skargę kasacyjną od tego wyroku do sądu odsyłającego, Hoge Raad der Nederlanden (sądu najwyższego Niderlandów). Sąd ten zastanawia się nad możliwością uznania – biorąc pod uwagę powszechną praktykę stosowaną w Niderlandach oraz ustawodawstwo niderlandzkie dotyczące zaopatrzenia ludności w wodę – że praktyka handlowa Stichting Waternet nie stanowi „niezamówionej dostawy” wody pitnej, zakazanej przez art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29, a także przez art. 9 dyrektywy 97/7 i art. 29 dyrektywy 2011/83.
- 33 Sąd odsyłający wskazuje przede wszystkim, że ponieważ w Niderlandach zaopatrzenie mieszkańców w wodę uznaje się za podstawowe zadanie władz publicznych, w ramach tego sektora nie istnieje konkurencyjny rynek, w związku z czym każde przedsiębiorstwo zajmujące się dystrybucją wody jest, po pierwsze, upoważnione na zasadzie wyłączności do zaopatrywania w wodę na przypisanym mu obszarze dystrybucji, a po drugie, zobowiązane do złożenia oferty przyłączenia do sieci dystrybucji wobec tych, którzy się o to zwrócą, a także do nieprzerwania zaopatrzenia mieszkania konsumenta z powodu nieopłacenia przez niego faktury. Ponadto sąd ten wyjaśnia, że takie przedsiębiorstwa powinny, pod kontrolą władz publicznych, stosować taryfy mające pokryć poniesione koszty, transparentne i niedyskryminujące.
- 34 Następnie sąd odsyłający podkreśla, że uważa się, iż przeciętny konsument w Niderlandach wie, że mieszkanie, do którego się wprowadza, jest przyłączane do publicznej sieci dystrybucji wody pitnej i że dostawa wody pitnej jest odpłatna.
- 35 Wreszcie, sąd ten jest zdania, że sprawa rozpatrywana w postępowaniu głównym różni się od spraw, w których wydano wyrok z dnia 13 września 2018 r., Wind Tre i Vodafone Italia (C-54/17 i C-55/17, EU:C:2018:710), ponieważ w sprawie w postępowaniu głównym konsument nie ma swobody wyboru przedsiębiorstwa, które zaopatruje go w wodę pitną, opłaty są fakturowane, gdy konsument rzeczywiście pobrał wodę, mają pokryć poniesione koszty, są transparentne i niedyskryminujące i ustalane pod kontrolą władz publicznych.
- 36 W tych okolicznościach Hoge Raad der Nederlanden (sąd najwyższy Niderlandów) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 9 dyrektywy [97/7] i art. 27 dyrektywy [2011/83] w związku z art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy [2005/29] należy interpretować w ten sposób, że stanowi niezamówioną dostawę wody pitnej w rozumieniu tych przepisów praktyka handlowa przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną odpowiadająca następującemu opisowi:
- (i) przedsiębiorstwo dostarczające wodę pitną jest na mocy ustawy a) upoważnione na zasadzie wyłączności i zobowiązane do dostarczania wody pitnej poprzez sieć wodociągową na przypisanym mu obszarze dystrybucji i b) zobowiązane do złożenia każdemu, kto o toawnioskuje, oferty podłączenia do publicznej sieci zaopatrzenia w wodę pitną i oferty dostarczania wody pitnej;
 - (ii) przedsiębiorstwo dostarczające wodę pitną utrzymuje podłączenie lokalu konsumenta do publicznej sieci zaopatrzenia w wodę pitną w stanie, w jakim istniało ono, zanim konsument zamieszkał w tym lokalu, dzięki czemu w sieci wodnej [instalacji wodociągowej] w lokalu

konsumenta występuje ciśnienie i konsument może, po podjęciu aktywnego i świadomego działania – polegającego na odkręceniu kranu lub innej podobnej czynności – w dowolnym momencie pobierać wodę pitną, również po tym, jak poinformował on, że nie chce zawrzeć umowy o dostawę wody pitnej; oraz

- (iii) przedsiębiorstwo dostarczające wodę pitną nalicza opłaty w takim zakresie, w jakim konsument rzeczywiście pobrał wodę na skutek aktywnego i świadomego działania, przy czym zastosowane taryfy są proporcjonalne do poniesionych kosztów, transparentne i niedyskryminujące, co podlega nadzorowi władzy państwowej?
- 2) Czy art. 9 dyrektywy [97/7] i art. 27 dyrektywy [2011/83] w związku z art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy [2005/29] stoją na przeszkodzie przyjęciu, że do zawarcia umowy pomiędzy przedsiębiorstwem dostarczającym wodę pitną a konsumentem dochodzi w sytuacji, gdy (i) konsument, tak jak przeciętny konsument w Niderlandach, wie, że dostawa wody pitnej jest odpłatna, (ii) pomimo tego konsument przez dłuższy okres czasu korzysta w sposób regularny z wody pitnej, (iii) konsument kontynuuje pobór wody nawet po tym, jak otrzymał od przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną list powitalny, faktury i wezwania do zapłaty, a (iv) po tym, jak zostało udzielone sądowe zezwolenie na odłączenie lokalu od dostępu do wody pitnej, konsument poinformował, że jednak chce zawrzeć umowę z przedsiębiorstwem dostarczającym wodę pitną?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania drugiego

- 37 Poprzez pytanie drugie, które należy zbadać w pierwszej kolejności, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 9 dyrektywy 97/7 i art. 27 dyrektywy 2011/83 w związku z art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29 regulują kwestię zawierania umów, a w szczególności czy należy je interpretować w ten sposób, że umowa może być uznana za zawartą między przedsiębiorstwem dostarczającym wodę pitną a konsumentem w sytuacji braku wyraźnej zgody tego ostatniego.
- 38 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że co prawda dyrektywa 97/7 została uchylona w dniu 13 czerwca 2014 r. zgodnie z art. 31 dyrektywy 2011/83, jednak biorąc pod uwagę okres, w którym wystąpiły okoliczności faktyczne przywołane w pkt 28 i 29 niniejszego wyroku, dla celów odpowiedzi na pytanie drugie należy wziąć pod uwagę przepisy zarówno dyrektywy 97/7, jak i dyrektywy 2011/83.
- 39 Ponadto pytanie to jest istotne pod warunkiem, że stosunek prawny między Stichting Waternet i MG nie jest w pełni regulowany przez przepisy krajowe, zarówno w odniesieniu do dostarczania wody przez przedsiębiorcę, jak i ponoszonych przez konsumenta kosztów związanych z tą dostawą. Do sądu krajowego należy zbadać, czy przesłanka ta jest spełniona w postępowaniu głównym.
- 40 Po pierwsze, należy zauważyć, że dyrektywa 97/7 ma na celu ochronę konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość, a w szczególności określenie zakresu obowiązków ciążących na przedsiębiorcach w kontekście informacji, które mają zostać podane do wiadomości konsumentom, oraz praw konsumenta do odstąpienia od umowy. Dyrektywa ta nie obejmuje natomiast przepisów dotyczących zawierania umów na odległość.
- 41 W tym względzie, po drugie, należy przypomnieć, że z jasnego brzmienia art. 3 ust. 5 dyrektywy 2011/83 wynika, że nie może ona wpływać na krajowe ogólne prawo umów, między innymi, na przepisy dotyczące ważności, zawierania lub skutków umowy, ponieważ aspekty ogólnego prawa umów nie zostały uregulowane w niniejszej dyrektywie. Z motywu 14 dyrektywy 2011/83 wynika również, że dyrektywa ta nie powinna naruszać prawa krajowego regulującego zawieranie lub ważność umowy, na przykład w przypadku braku zgodnych oświadczeń woli.

- 42 Po trzecie, jeżeli chodzi o dyrektywę 2005/29, jej art. 3 ust. 2 przewiduje, że pozostaje ona bez uszczerbku dla przepisów prawa zobowiązań umownych, w szczególności dla postanowień dotyczących ważności, zawierania lub skutków umów.
- 43 W badanej sprawie sąd odsyłający zastanawia się, czy art. 9 dyrektywy 97/7 i art. 27 dyrektywy 2011/83 w związku z art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29 regulują zawieranie umów.
- 44 W tym względzie należy uściślić, że przepisy te dotyczą skutków ewentualnego stwierdzenia istnienia „dostawy niezamówionej” w zakresie, w jakim zmierzają one, po pierwsze, do zakazania praktyki handlowej polegającej na takiej dostawie, zgodnie z art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29, a po drugie, do ustanowienia zwolnienia konsumenta z obowiązku zapłaty wszelkich świadczeń wzajemnych w przypadku „dostawy niezamówionej”.
- 45 Z rozważań przedstawionych w pkt 40–42 i 44 niniejszego wyroku wynika zatem, że wobec braku harmonizacji na szczeblu Unii ogólnych aspektów prawa zobowiązań umownych zawieranie i ważność umów są regulowane przez prawo krajowe. Do sądu odsyłającego należy zatem ustalenie w świetle prawa niderlandzkiego, czy umowa może zostać uznana za zawartą pomiędzy przedsiębiorstwem dostarczającym wodę pitną a konsumentem w sytuacji braku wyraźnej zgody tego ostatniego.
- 46 W świetle powyższego na pytanie drugie należy odpowiedzieć, że art. 9 dyrektywy 97/7 i art. 27 dyrektywy 2011/83 w związku z art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29 nie regulują kwestii zawierania umów. Do sądu odsyłającego należy zatem dokonanie zgodnie z przepisami krajowymi oceny, czy umowa może zostać uznana za zawartą pomiędzy przedsiębiorstwem dostarczającym wodę pitną a konsumentem w sytuacji braku wyraźnej zgody tego ostatniego.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 47 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy pojęcie „dostawy niezamówionej” w rozumieniu pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29 należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono praktykę handlową polegającą na utrzymywaniu przyłączenia do publicznej sieci dystrybucji wody pitnej na etapie, gdy konsument wprowadza się do uprzednio zamieszkanego mieszkania w sytuacji, gdy nie wystąpił on z odnośnym wnioskiem.
- 48 Na wstępie należy przypomnieć, że jak stwierdzono również w pkt 39 niniejszego wyroku, odpowiedź na pytanie pierwsze jest istotna pod warunkiem, że stosunek prawny między Stichting Waternet i MG nie jest w pełni regulowany przez przepisy krajowe, zarówno w odniesieniu do dostarczania wody przez przedsiębiorcę, jak i ponoszonych przez konsumenta kosztów związanych z tą dostawą. Zbadanie, czy warunek ten jest spełniony, należy do sądu odsyłającego.
- 49 W odnośnym wypadku należy zbadać, czy praktyka handlowa, taka jak rozpatrywana w postępowaniu głównym praktyka dotycząca zaopatrzenia w wodę pitną, jest objęta zakresem stosowania dyrektywy 2005/29.
- 50 Artykuł 1 dyrektywy 2005/29 w związku z jej motywem 23 stanowi w szczególności, że celem owej dyrektywy jest przyczynienie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego i osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony konsumentów poprzez zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do nieuczciwych praktyk handlowych szkodzących interesom gospodarczym konsumentów.
- 51 W konsekwencji ustawodawstwo krajowe jest objęte zakresem stosowania tej dyrektywy tylko wtedy, gdy realizuje cele związane z ochroną konsumentów (zob. podobnie postanowienie z dnia 4 października 2012 r., Pelckmans Turnhout, C-559/11, niepublikowane, EU:C:2012:615, pkt 20).

- 52 W tym względzie należy zauważyć, że cele przepisów krajowych rozpatrywanych w postępowaniu głównym nie wynikają jasno z postanowienia odsyłającego ani z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał. W tych okolicznościach do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy praktyka Stichting Waternet wynika z zastosowania przepisów krajowych, które realizują cele związane z ochroną interesów gospodarczych konsumentów, i jest w związku z tym objęta zakresem stosowania dyrektywy 2005/29, czy też przeciwnie, ma ona na celu ochronę wyłącznie innych interesów publicznych, takich jak zdrowie publiczne. Jedynie przy założeniu, że zdaniem sądu odsyłającego praktyka Stichting Waternet byłaby – w świetle poprzedniego punktu niniejszego wyroku – objęta zakresem stosowania dyrektywy 2005/29, musiałby on sprawdzić, czy praktyka ta stanowi „dostawę niezamówioną”.
- 53 Jeżeli chodzi o pojęcie „dostawy niezamówionej”, pkt 29 załącznika I dyrektywy 2005/29 przewiduje w szczególności, że do kategorii agresywnych praktyk handlowych, uznawanych za nieuczciwe w każdych okolicznościach, należy „[ż]ądanie natychmiastowej lub odroczonej zapłaty za produkty [...], które zostały dostarczone przez przedsiębiorcę, ale nie zostały zamówione przez konsumenta (dostawa niezamówiona)”.
- 54 W ten sposób „dostawę niezamówioną” w rozumieniu owego pkt 29 stanowi w szczególności zachowanie przedsiębiorcy polegające na żądaniu od konsumenta zapłaty za produkt lub usługę, które zostały dostarczone temu konsumentowi, przy czym konsument ten ich nie zamówił (wyroki: z dnia 13 września 2018 r., Wind Tre i Vodafone Italia, C-54/17 i C-55/17, EU:C:2018:710, pkt 43; z dnia 5 grudnia 2019 r., EVN Bulgaria Toplofikatsia i Toplofikatsia Sofia, C-708/17 i C-725/17, EU:C:2019:1049, pkt 64).
- 55 W tym zakresie należy przypomnieć, że art. 8 dyrektywy 2005/29 definiuje pojęcie „agresywnych praktyk handlowych” w szczególności jako w znaczny sposób ograniczające lub mogące ograniczyć swobodę wyboru przeciętnego konsumenta lub jego zachowanie względem produktu. Z powyższego wynika, że zamówienie danej usługi musi polegać na wolnym wyborze ze strony konsumenta. Zakłada to w szczególności, że informacje przekazane przez przedsiębiorcę konsumentowi muszą być jasne i adekwatne (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Wind Tre i Vodafone Italia, C-54/17 i C-55/17, EU:C:2018:710, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 56 Trybunał orzekł również, że cena, która stanowi co do zasady element decydujący z punktu widzenia konsumenta przy podejmowaniu przez niego decyzji handlowej, powinna zostać uznana za informację konieczną dla umożliwienia konsumentowi podjęcia takiej świadomej decyzji (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Wind Tre i Vodafone Italia, C-54/17 i C-55/17, EU:C:2018:710, pkt 47).
- 57 Ponadto dla celów wykładni przepisów dyrektywy 2005/29 zasadnicze znaczenie ma pojęcie konsumenta. Zgodnie z jej motywem 18 dyrektywa 2005/29 za punkt odniesienia uznaje się przeciętnego konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany oraz dostatecznie uważny i ostrożny, z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych i językowych (wyrok z dnia 13 września 2018 r., Wind Tre i Vodafone Italia, C-54/17 i C-55/17, EU:C:2018:710, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo). Zgodnie ze wspomnianym motywem 18 to jednak do sądu odsyłającego należy ustalenie typowej reakcji przeciętnego konsumenta w okolicznościach danego przypadku.
- 58 W niniejszej sprawie z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że przedsiębiorstwo dostarczające wodę pitną, będące stroną postępowania głównego, jest zobowiązane do świadczenia usługi dostawy wody, której nie można przerwać z powodu braku płatności ze strony konsumenta, przed wysłaniem mu pisemnego wezwania do zapłaty i dołożenia wszelkich starań, by nawiązać z konsumentem osobisty kontakt.

- 59 W odniesieniu do pobierania opłat za wodę sąd odsyłający wyjaśnia, że dla naliczenia opłat konieczne jest świadome działanie konsumenta przejawiające się w zużyciu wody. Ponadto każde przedsiębiorstwo dostarczające wodę pitną powinno stosować, pod kontrolą władz publicznych, taryfy mające pokryć poniesione koszty, przejrzyste, niedyskryminacyjne i proporcjonalne do zużycia wody.
- 60 Sąd odsyłający wskazuje również, że przeciętny konsument w Niderlandach, który wprowadza się do uprzednio zajmowanego mieszkania, wie, że mieszkanie to pozostaje przyłączone do publicznej sieci dystrybucji wody pitnej i że dostawa wody jest odpłatna.
- 61 Okoliczności te odróżniają sprawę rozpatrywaną w postępowaniu głównym od spraw zakończonych wyrokiem z dnia 13 września 2018 r., Wind Tre i Vodafone Italia (C-54/17 i C-55/17, EU:C:2018:710, pkt 49, 56). W wyroku tym Trybunał orzekł bowiem, że nie ma znaczenia, czy korzystanie z omawianych usług mogło w niektórych przypadkach wymagać świadomego działania ze strony konsumenta, i stwierdził istnienie „niezamówionej usługi” w rozumieniu pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29, ponieważ w tych sprawach konsumenci nie otrzymali odpowiednich informacji dotyczących niektórych świadczonych usług i ich kosztów.
- 62 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, że pojęcie „dostawy niezamówionej” w rozumieniu pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29 należy interpretować w ten sposób, że – z zastrzeżeniem weryfikacji, jakich powinien dokonać sąd odsyłający – nie obejmuje ono praktyki handlowej przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną, polegającej na utrzymywaniu przyłączenia do publicznej sieci dystrybucji wody pitnej na etapie, gdy konsument wprowadza się do uprzednio zamieszkanego mieszkania, w sytuacji gdy konsument ten nie ma możliwości dokonania wyboru dostawcy owej usługi, dostawca usługi fakturuje opłaty mające pokryć poniesione koszty, przejrzyste, niedyskryminacyjne i proporcjonalne do zużycia wody, a ów konsument wie, że mieszkanie jest przyłączone do publicznej sieci dystrybucji wody pitnej i że dostawa wody jest odpłatna.

W przedmiocie kosztów

- 63 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuł 9 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 97/7/WE z dnia 20 maja 1997 r. w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość, art. 27 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/44/WE oraz uchylającej dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 97/7/WE w związku z art. 5 ust. 5 i pkt 29 załącznika I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/29/WE z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającej dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady nie regulują kwestii zawierania umów. Do sądu odsyłającego należy zatem dokonanie zgodnie z przepisami krajowymi oceny, czy umowa może zostać uznana za zawartą pomiędzy przedsiębiorstwem dostarczającym wodę pitną a konsumentem w sytuacji braku wyraźnej zgody tego ostatniego.**

- 2) Pojęcie „dostawy niezamówionej” w rozumieniu pkt 29 załącznika I do dyrektywy 2005/29 należy interpretować w ten sposób, że – z zastrzeżeniem weryfikacji, jakich powinien dokonać sąd odsyłający – nie obejmuje ono praktyki handlowej przedsiębiorstwa dostarczającego wodę pitną, polegającej na utrzymywaniu przyłączenia do publicznej sieci dystrybucji wody pitnej na etapie, gdy konsument wprowadza się do uprzednio zamieszkanego mieszkania, w sytuacji gdy konsument ten nie ma możliwości dokonania wyboru dostawcy owej usługi, dostawca usługi fakturuje opłaty mające pokryć poniesione koszty, przejrzyste, niedyskryminacyjne i proporcjonalne do zużycia wody, a ów konsument wie, że mieszkanie jest przyłączone do publicznej sieci dystrybucji wody pitnej i że dostawa wody jest odpłatna.

Podpisy